

Abstrakt

Včely (*Anthophila*) jsou jedna z nejdůležitějších skupin opylovačů většiny biotopů naší planety. Interagují téměř s pětinou kvetoucích rostlin a spolu s ostatními opylovači zajišťují produkci více než třetiny lidské potravy. Od konce druhé světové války je ovšem v různé míře pozorován dlouhodobý úbytek hmyzu, včel nevyjímaje, mimo jiné kvůli degradaci přírodních stanovišť, rozšiřování a intenzifikaci zemědělství, masivnímu používání pesticidů, invazím či parazitismu a infekcím. V Evropě a Severní Americe několik výzkumů potvrdilo významný úbytek diverzity i početnosti včel, zatímco v tropech je situace nejasná a chybí dostatek informací o stavu této skupiny. Zvláštní postavení z hlediska úbytku včel zaujímá včela medonosná (*Apis mellifera*). Kvůli lidským zásahům a specifickým vlastnostem tohoto druhu, například větší velikosti těla či toleranci k nižším teplotám, vykazují společenstva včely medonosné odlišné změny v početnosti než ostatní včely. V práci diskutuji příčiny úbytků a možné budoucí následky, jejichž příkladem může být kolaps ekosystémů v důsledku opylovací krize či nedostatek potravy pro lidstvo. Některé fenomény jako extenzivní hospodaření, požáry či městská zeleň mají naopak na diverzitu a početnost včel pozitivní dopady. Předkládám možná řešení problému s důrazem na potřebu získání dostateku kvalitních dat, která přinesou přesvědčivé důkazy o úbytku této skupiny a akcentují důležitost realizace opatření vedoucích ke stabilním společenstvím včel.

Klíčová slova

včely, *Anthophila*, hmyz, pokles populací, úbytek, diverzita, změna krajiny, klimatická změna